

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1118

Vragen van het lid **Helder** (PVV) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Politie kiest voor nieuwe definitie van etnisch profileren»* (ingezonden 13 december 2017).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 12 februari 2018).

Vraag 1

Kent u het bericht «Politie kiest voor nieuwe definitie van etnisch profileren»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met het rapport dat in opdracht van Politie en Wetenschap is opgesteld waarin is geconcludeerd dat van bewuste discriminatie geen sprake is?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3, 4

Bent u van mening dat het uitvoeren van controles gebeurt op basis van een optelsom van omstandigheden, zoals onder andere tijdstip, locatie en gedrag? Zo ja, deelt u de mening dat er dus geen sprake is van het uitvoeren van controles enkel en alleen op basis van huidskleur? Zo nee, waar baseert u dat dan op?

Deelt u de mening dat bewustwording bij werk in uitvoering geen probleem is, maar het impliciet insinueren dat de politie etnisch profileert wel? Zo nee, waarom niet?

¹ <https://www.trouw.nl/samenleving/politie-kiest-voor-nieuwe-definitie-van-etnisch-profileren~ae78317f/>

Antwoord 3, 4

Van de politie wordt verwacht dat zij door proactief optreden probeert om criminaliteit vroegtijdig te voorkomen en te ontmoedigen. Adequaat proactief optreden vergt vakmanschap: observatievermogen, beoordelingsvermogen en het vermogen om op een juiste manier op te treden. Het rapport «Boeven vangen – een onderzoek naar proactief politietoedelen» van Politie en Wetenschap richt de aandacht op de wijze waarop agenten gebeurtenissen uit het straatbeeld selecteren en als relevant voor hun werk interpreteren. Volgens dit rapport is etniciteit een factor die meeweegt bij het selecteren door politiemensen van verdachte situaties. In het rapport staat niet dat de politie als werkwijze, dus bewust en structureel, etnisch profileert. Het voorkomen van etnisch profileren, ook onbewust en incidenteel, is van cruciaal belang voor de legitimiteit van het optreden van de politie, het maatschappelijk vertrouwen van een ieder in de politie en effectief politietoedelen. Onderscheid maken zonder objectieve rechtvaardiging bij (proactief) politietoedelen is ontoelaatbaar.

Het uitvoeren van proactieve controles doen agenten vaak op basis van professionele intuïtie die naar hun mening is gevormd door praktijkervaring, er vindt echter weinig reflectie plaats of dat ook terecht is. Politie medewerkers blijken zich er vaak niet van bewust te zijn wat een staandehouding voor mensen in het algemeen en personen met een andere etnische achtergrond in het bijzonder betekent.

De politie heeft daarom een handelingskader proactief controleren ontwikkeld om het uitvoeren van een proactieve controle te professionaliseren. Met de toepassing van het handelingskader worden de politiewerkers zich bewust van de impact van hun handelen tijdens een controle. Het handelingskader geeft de principes voor een goed uitgevoerde proactieve controle. Het uitvoeren van een proactieve controle dient te geschieden op basis van objectieerbare gronden als waarneembaar gedrag, feiten en omstandigheden (zoals tijdstip en locatie).²

Het handelingskader maakt onderdeel uit van een pakket aan aanvullende maatregelen om etnisch profileren tegen te gaan.³

Vraag 5, 6, 7

Deelt u de mening dat de nieuwe definitie onwerkbaar is, vanwege het woord «mede», waarbij het irrelevant is dat het tussen haakjes is geplaatst? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat de nieuwe definitie ook onwerkbaar is vanwege het onderdeel «zonder goede en geldige redenen»? Zo ja, bent u bereid om in overleg te gaan met de korpsleiding om er voor te zorgen dat deze nieuwe definitie niet gebruikt zal worden, dan wel op zijn minst zal worden aangepast? Zo nee, waarom niet?

Als u wel van mening bent dat de nieuwe definitie werkbaar is, wat moet er dan worden verstaan onder «goede» en waarom is het gekoppeld door het gebruik van «en» aan een geldige reden? Wie bepaalt wat een «goede reden» is?

Antwoord 5, 6, 7

Het handelingskader proactief controleren beschrijft de vier basisprincipes van een goed uitgevoerde, proactieve controle. Het handelingskader is door de politie zelf opgesteld en wordt door mij daarmee verondersteld in de politiepraktijk werkbaar te zijn. In een voetnoot is gedefinieerd wat in het handelingskader onder etnisch profileren wordt verstaan. Deze definitie dient in de context van het gehele handelingskader te worden gezien. Zo stelt het handelingskader onder meer: «Onderscheid maken op grond van uiterlijke kenmerken, zoals huidskleur, afkomst of religie mag uitsluitend als daarvoor een objectieve rechtvaardiging bestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een signalement van de dader.»

² <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/nieuws/2017/00-km/handelingskader-proactief-controleren-versie-1.9.1-dd-27-oktober2017.pdf>.

³ Kamerstuk 30 950, nr. 105.